

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ
Workshop on the Establishment of ASEAN Standards on Organic Agriculture ครั้งที่ ๒
ระหว่างวันที่ ๑๗-๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖
ณ ห้องลาดพร้าว โรงแรมเซ็นทารา แกรนด์ แอท เซ็นทรัลพลาซา ลาดพร้าว กรุงเทพฯ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ Workshop on the Establishment of ASEAN Standards on Organic Agriculture เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการที่จัดตั้งขึ้นจากมติที่ประชุม Special Experts Group on the ASEAN Regional Standard for Organic Agriculture ครั้งที่ ๑ (เมษายน ๒๕๕๖) ซึ่งอยู่ภายใต้ Task Force on ASEAN Standards for Horticultural Produce and Other Food Crops (MASHP) มีหน้าที่เพื่อพิจารณาจัดทำร่างมาตรฐานอาเซียนสำหรับเกษตรอินทรีย์และจัดทำร่างแผนงาน/โครงการที่จะสนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติงานดังกล่าว และผลการประชุมที่ได้จะนำเสนอพิจารณาในการประชุม MASHP, ASWGC/SOM-AMAF และ AMAF ตามลำดับ สรุปผลการประชุมที่สำคัญ มีดังนี้

๑. การประชุมเชิงปฏิบัติการ Workshop on the Establishment of ASEAN Standards on Organic Agriculture ครั้งที่ ๒ ประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศสมาชิกอาเซียนจำนวน ๓ ประเทศ ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และประเทศไทย รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๐ คน โดยมี นายพิศาล พงศาพิชณ์ ผู้อำนวยการสำนักกำหนดมาตรฐาน เป็นประธานการประชุม นางอรทัย ศิลปนาพร ที่ปรึกษา มกอช. ผู้แทน มกอช. ผู้แทนกรมการข้าว ผู้แทนกรมวิชาการเกษตรและผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้แทนไทย และนางสาววิรัชณี โลหะขุมพล นักวิชาการมาตรฐานชำนาญการ และนางสาวดวงวิสา ไพบุลย์ศิริ นักวิชาการมาตรฐานปฏิบัติการ สำนักกำหนดมาตรฐาน เป็นฝ่ายเลขานุการการประชุมทำหน้าที่บันทึกการประชุม (Thai Secretariat)

๒. ที่ประชุมพิจารณาร่างมาตรฐานอาเซียนสำหรับเกษตรอินทรีย์ (ASEAN Standard for Organic Agriculture : ASOA) ในหัวข้อที่ค้างค้างจากการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ ๑ ได้แก่ Scope, Definitions และ Crop Production Management Requirement และพิจารณาหัวข้อใหม่เพิ่มเติม ได้แก่ Wild Harvest; Post Harvest Handling, Storage, Transport, Processing, and Packaging; Worker's Health, Safety and Welfare; Labelling and Claims; Traceability and Record Keeping และ Requirements on the Permission of Other Substances not Specified in the Appendix รวมถึงพิจารณา Framework of the Strategic Plan of Action for the ASEAN Cooperation on Organic Agriculture ทั้งนี้เนื้อหาส่วนใหญ่ของร่างมาตรฐานมีความสอดคล้องกับข้อคิดเห็นและมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของประเทศไทย โดยมีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

๒.๑ ข้อคิดเห็นทั่วไป : ที่ประชุมเห็นชอบในหลักการว่าควรยึดหลักการของ WTO ในการปรับประสานมาตรฐานให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยหัวข้อใดมีมาตรฐาน Codex หรือ IFOAM แล้วควรกำหนดให้สอดคล้องกัน

๒.๒ นิยาม : เห็นชอบให้ตัดนิยามที่ไม่ได้อ้างอิงอยู่ในร่างมาตรฐาน ASOA ออก ได้แก่ Additive, Conversion, Hydroponic System, Waste Management, Media (plural) or Medium (singular) และ Homeopathic treatment ทั้งนี้เห็นชอบให้ปรับนิยามคำว่า Food Additive ให้สอดคล้องกับ Codex ปรับนิยามคำว่า Split Production ให้สอดคล้องกับ IFOAM เพิ่มเติมนิยามคำว่า GMO และ Labelling ตาม Codex สำหรับนิยามคำว่า Wild Harvest ที่ประชุมเห็นควรกำหนดให้ครอบคลุมเห็ดตามขอบข่าย และใส่วงเล็บ [น้ำผึ้ง] ไว้ ทั้งนี้ที่ประชุมยังคงมีความเห็นที่กว้างขวางสำหรับนิยามและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับ GMO

Derivative ดังนั้นที่ประชุมจึงขอให้ใส่วงเล็บและให้ประเทศสมาชิกกลับไปพิจารณาและนำกลับมาพิจารณาอีกครั้งในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งต่อไป

๒.๓ ข้อกำหนดวิธีการผลิตพืชอินทรีย์

๑) Conversion/Transition : ที่ประชุมพิจารณาข้อกำหนดที่อ้างถึงการลดระยะเวลาปรับเปลี่ยน โดยขอให้ปรับแก้ ดังนี้ “An exemption to this requirement that is reduction of conversion period may be approved [by a competent authority/certification body,] where there is a verifiable record evidence of no use of non-permitted inputs or activities. เพื่อความชัดเจน

๒) Avoiding Contamination : ที่ประชุมยังคงมีความเห็นที่กว้างขวางสำหรับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับ GMO ที่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ จึงเห็นควรปรับแก้ไขและใส่วงเล็บข้อกำหนด ดังนี้ [Appropriate analysis should be done when high risks of use or contamination of prohibited materials is identified to confirm the organic integrity] รวมทั้งปรับข้อกำหนด [Organic management systems do not use all materials and/or the products produced from genetically modified organisms (GMO) ~~or their derivatives~~, in all stages of organic production and processing] เพื่อให้สอดคล้องกับ Codex

๓) Pest, Disease, Weed and Growth Management : ที่ประชุมเห็นชอบตามข้อเสนอของประเทศไทยที่ให้ตัดข้อกำหนด Organic crop production ensures that co-formulants (e.g. inert and synergists) in formulated farm production input products are not carcinogens, mutagens, teratogens or neurotoxins. เนื่องจากปฏิบัติได้ยากและแต่ละประเทศมีข้อกำหนดพื้นฐานสำหรับควบคุมสารอันตรายเหล่านี้อยู่แล้ว

๒.๔ การเก็บเกี่ยวผลผลิตจากธรรมชาติ

๑) ที่ประชุมเห็นชอบให้กำหนดขอบข่ายของการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากธรรมชาติครอบคลุมพืชและเห็ด โดยไม่รวมถึงปลาและสัตว์ป่า อย่างไรก็ตามขอให้ประเทศสมาชิกกลับไปพิจารณาการกำหนดรวมน้ำผึ้งในขอบข่ายด้วย

๒) เสนอให้เพิ่มเติมข้อความ Organic operators harvest products only from within the boundaries of the clearly defined wild harvest area. The area have not been used for agriculture or applied with prohibited substances at least 3 years. เพื่อให้สอดคล้องกับ Codex

๓) ไม่อนุญาตให้เก็บเกี่ยวของป่าในเขตป่าสงวน Organic wild harvest management excludes systems that harvest officially protected or endangered species or harvest on the area prohibited by law.

๒.๕ การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว : เสนอให้ปรับหัวข้อย่อยเรียงตามลำดับขั้นตอนการผลิต ดังนี้ Postharvest Management, Processing and Handling และ Storage and Transport

๑) Postharvest Management : ปรับข้อความเป็นดังนี้ Postharvest management takes measures to prevent contamination and co-mingling of organic produce with non-organic produce, for example in the threshing, peeling, cleaning, cooling, cutting, drying and on-farm packing of produce.

๒) Processing and Handling : ประกอบด้วยหัวข้อย่อย ดังนี้ General, Ingredients, Processing Method, Packaging, Pest Control และ Cleaning, Disinfecting, and Sanitizing of Food Processing Facilities

- Processing and Handling ขอให้เพิ่มเติม Process should be managed following the principles of good hygienic practices or good manufacturing practices.

- Ingredients เพิ่มเติม Organic processing uses only food additives if they are listed in Appendix X. ให้สอดคล้องกับ Codex

- Processing Method ข้อกำหนด Filtration technique เสนอให้ปรับตาม IFOAM เป็นดังนี้ [Filtration equipment shall not contain asbestos, or utilize techniques or substances that may contaminate the product. Filtration agents and adjuvants are considered processing aids and therefore must appear in Appendix x.] อย่างไรก็ตามข้อกำหนดเดิมก็ยังคงไว้โดยใส่วงเล็บ [] ให้พิจารณาอีกครั้งในการประชุมครั้งต่อไป

- Packaging เสนอให้เพิ่มเติมข้อกำหนด Use of packaging materials shall be chosen from bio-degradable, recycled or recyclable sources are encourage. ตามข้อเสนอของประเทศไทย

๓) Storage and Transport : เห็นชอบให้เพิ่มเติมหัวข้อนี้ตาม Codex และประเทศไทย เพื่อให้ครอบคลุมกระบวนการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวทั้งหมด

๒.๖ สุขภาพ ความปลอดภัย และสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน : ที่ประชุมเห็นควรใส่วงเล็บ [] หัวข้อนี้ไว้เนื่องจากยังไม่สามารถหาข้อยุติได้ โดยเห็นว่าข้อกำหนดนี้ได้อ้างอิงไว้ในข้อกำหนดอื่นแล้ว และขอให้ประเทศสมาชิกกลับไปพิจารณาและนำกลับมาพิจารณาอีกครั้งในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งต่อไป

๒.๗ การแสดงฉลากและการกล่าวอ้าง : ข้อกำหนดการแสดงฉลากจะปรับเปลี่ยน ขอเพิ่มเติมข้อความ ...(e.g. biologic or ecological, transition to organic, conversion to organic), comply with the applicable organic standards. เพื่อความชัดเจน

๒.๘ การตามสอบและบันทึกข้อมูล : เห็นควรให้ใส่วงเล็บ [] หัวข้อนี้ไว้ อย่างไรก็ตามให้เพิ่มเติมข้อกำหนดให้สอดคล้องตามมาตรฐาน IFOAM ตามความเห็นของประเทศไทย ดังนี้ Operator shall ensure traceability in the organic processing and handling chain. The record keeping system shall be transparent and enable easy retrieval of information.

๒.๙ ข้อกำหนดการอนุญาตให้ใช้สารอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในภาคผนวกในระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ : ที่ประชุมเสนอให้กำหนดตาม Codex

๒.๑๐ ภาคผนวกสารที่อนุญาตให้ใช้สำหรับการผลิตเกษตรอินทรีย์ : ประกอบด้วยตารางที่ ๑-๕ ดังนี้ Fertilizers and soil conditioners, Crop Protectants, Growth Regulators and Seed Treatments, List of Approved Additives, Processing Aids Which May be Used for the Preparation of Products of Agricultural Origin และ Indicative List of Equipment Cleansers and Equipment Disinfectants that May Come into Direct Contact with Food โดยที่ประชุมมีมติให้แจ้งผู้แทนสาธารณรัฐฟิลิปปินส์จัดเตรียมตารางภาคผนวก ๑-๕ โดยอ้างอิงรายการสารจาก Codex, IFOAM, AROS และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของประเทศสมาชิก แล้วเวียนให้ประเทศสมาชิกพิจารณาให้ความเห็นก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ ๓

๓. ร่างแผนยุทธศาสตร์ Framework of the Strategic Plan of Action for the ASEAN Cooperation on Organic Agriculture

๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ Develop ASEAN Standard for Organic Agriculture เนื่องจากในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ ๒ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ในฐานะประธานการประชุมไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ ที่ประชุมจึงเห็นควรพิจารณาสถานที่จัดประชุมครั้งที่ ๓ อีกครั้งในวาระต่อไป

๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ Develop national standard on organic agriculture in the ASEAN Member States : ที่ประชุมรับทราบว่าประเทศบรูไนดารุสซาลามและสาธารณรัฐกัมพูชาจะรับมาตรฐาน ASOA มาเป็นมาตรฐานประเทศ

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ Align national Organic Agriculture standard with the ASEAN Standards for Organic Agriculture : ที่ประชุมขอปรับแก้ไข Priority Action, Activities, and Schedule โดยเห็นชอบให้ประเทศมาเลเซียจัดเตรียม proposed draft สำหรับการทำให้ self-assessment และเวียนให้ประเทศสมาชิกเพื่อจัดทำ self-assessment ของแต่ละประเทศ สำหรับพิจารณาในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ ๓

๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ Create awareness and knowledge on ASEAN Standard on Organic Agriculture : เห็นชอบให้นำเสนอมาตรฐาน ASOA ในการประชุม World Organic Congress ปี ๒๐๑๗ โดยผ่านทาง Organic Alliance of Malaysia เพื่อส่งเสริมมาตรฐานให้เป็นที่รู้จัก

๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ Development of ASEAN Organic Agriculture Recognition Mechanism and Certification System : ผู้แทนประเทศมาเลเซียเสนอ five Priority Actions เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ Establish a Task Force for conformity assessment and recognition of certification – The Meeting took note that the Task Force need a new mandate; Develop common guide for organic certification; Develop peer review process; Develop criteria for equivalence recognition of other organic certification systems และ Develop proposal for an ASEAN Organic Sector MRA ทั้งนี้ที่ประชุมมีมติให้ประเทศสมาชิกรับข้อเสนอดังกล่าวกลับไปพิจารณาและกลับมาพิจารณาอีกครั้งในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ ๓

๔. การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ ๓ กำหนดจัดขึ้นในเดือนมีนาคม ๒๕๕๗ สำหรับสถานที่และเจ้าภาพจัดการประชุม ที่ประชุมเห็นชอบให้สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ประสานประเทศมาเลเซียเพื่อหาข้อสรุปอีกครั้ง
